
UNDERVISNINGSMATERIALE

TILGODESER FÆLLES MÅL

Musik Indskolingen

- Instrumentkendskab
- Lydquiz
- Aktiv lytning

Brug før / efter skolekoncert med

ROYAL DANISH BRASS

LMS' aktiviteter er støttet af
STATENS KUNSTFOND

Levende
Musik i Skolen

INDHOLD

- 3** Sådan bruges materialet
- 4** **Undervisningsmateriale musik**
- 5** Fælles Mål
- 6** Til musiklæreren
- 7** Præsentation (videohilsen)
- 8** I en kælder sort som kul
- 9** Digitalt puslespil
- 10** Tuba
- 11** Waldhorn
- 12** Basun
- 13** Trompet/ Piccolotrompet
- 14** Instrumentquiz
- 17** Gå på opdagelse i instrumenterne
- 18** Aktiv lytning
- 20** **Praktisk info om koncerten**
- 21** Til kontaktlæreren
- 22** Praktiske oplysninger

MUSIKEKSEMPLER PÅ LMS.DK

1. Just a Closer Walk With Thee
2. Czardas

Lydksempler til instrumentquiz:

3. Piccolotrompet
4. Trompet
5. Basun
6. Waldhorn
7. Tuba
8. Tutti (alle)

Download lydfileerne [HER](#)

Se 'Til kontaktlæreren' på side 21

SÅDAN BRUGES MATERIALET

Materialet er sammensat, så du kan plukke de opgaver, I har tid til, eller bruge et af de forløb, vi skitserer herunder – men husk meget gerne den obligatoriske intro, som sikrer, at I er godt klædt på til koncerten.

1. OBLIGATORISK INTRO

PRÆSENTER KONCERTEN OG ROYAL DANISH BRASS FOR ELEVERNE

Forløb:

1. Fortæl om koncerten og afspil gruppens videohilsen - s. 7
2. Lyt til et af eller begge de to musikeksempler med Royal Danish Brass [lydeks. 1 og 2]
3. Øv første vers af „I en kælder sort som kul“ (skal synges til koncerten) - s. 8

2. LIDT LÆNGERE FORLØB

INSTRUMENTKENDSKAB: LÆR MERE OM DE FORSKELLIGE BLÆSEINSTRUMENTER

Udfør først punkt 1 obligatorisk intro

Dernæst:

1. Optakt: Læg online-puslespil med et billede af alle instrumenterne med navne - s. 9
2. Gennemgå herefter de 5 forskellige messingblæser-instrumenter hver for sig - s. 10-13
3. Quiz: Hvilken lyd hører sammen med hvilket instrument? - s. 14-16
4. Hør blæserne spille sammen i de to lytte-eksempler, evt. mens instrument-arkene farvelægges

3. AKTIV LYTNING

AKTIV LYTNING: HVAD SKER DER I MUSIKKEN?

Udfør først punkt 1 obligatorisk intro og punkt 2 Lidt længere forløb

Kort forløb i aktiv lytning (vha. to musikstykker med Royal Danish Brass)

1. Just a Closer Walk With Thee
2. Czardas

UNDERVISNINGSMATERIALE MUSIK

FÆLLES MÅL

MUSIK (efter 2. klasse)

KOMPETENCEOMRÅDE

Musikforståelse

KOMPETENCEMÅL

Eleven kan lytte til og udtrykke sig om musik

FÆRDIGHEDS- OG VIDENSMÅL

Instrumentkendskab

Eleven kan genkende klangen af og navngive forskellige typer af instrumenter

Eleven har viden om forskellige typer af instrumenter

Musikoplevelse

Eleven kan lytte opmærksomt til musik

Eleven har viden om aktiv lytning

EKSEMPLER PÅ LÆRINGSMÅL

1. Eleven kan lytte til musik og fortælle om min musikoplevelse.
2. Eleven kender messingblæserfamilien og kan måske kende forskel på nogle af instrumenterne.

BEMÆRK

Ovenstående Fælles Mål er eksemplariske og dækker ikke nødvendigvis hele målgruppen for skolekoncerten. Til gengæld er opgaverne i undervisningsmaterialet enkle at justere i sværhedsgrad og kan tilpasses alle klassetrin i pågældende målgruppe. De udvalgte målpar er med andre ord ikke udtømmende for materialets relevans.

TIL MUSIKLÆREREN

KONCERTEN

Den særdeles erfarne messingblæserkvintet Royal Danish Brass har specialiseret sig i musik fra Christian IVs hof og tager eleverne med på en spændende musikalsk tur tilbage i tiden, hvor iørefaldende musikstykker krydres med gode historier. Turen byder både på 3000 år gamle bronzealderlurer og vor tids moderne blæseinstrumenter. De 5 musikere, der alle har rødder i de bedste klassiske ensembler herhjemme, vil undervejs demonstrere, hvordan instrumenterne virker, og et par børn vil få chancen for at afprøve deres evner som messingblæser. Alle elever vil desuden synge med på en sang, akkompagneret af blæsergruppen.

MUSIKERNE ER

Christian Bay, tuba

Henning Hansen, horn og lur

Jonas Wiik, trompet og piccolo-trompet

Keld Jørgensen, basun, lur og haveslange

Lázló Molnár, trompet og kornet

Musikerne har til daglig stillinger i Den Kgl. Livgarde, DR SymfoniOrkestret eller Det Kongelige Kapel.

UNDERVISNINGSMATERIALE

Materialet er til **musik** og består af tre afdelinger, som er nøjere beskrevet på s. 3 'Sådan bruges materialet' samt undervejs ved de enkelte øvelser.

Alle øvelser relaterer sig til Fælles Mål for musik.

Materialet beskæftiger sig med:

- Instrumentkendskab både som quiz med lydfiler og som online-puslespil. Der er også link til en web-side om symfoniorkestrets instrumenter.
- En øvelse i aktiv lytning med brug af to lydfiler med ensemblet.
- Og endelig en sang, som eleverne skal synge sammen med Royal Danish Brass til koncerten.

Vi ønsker rigtig god fornøjelse med koncerten.

Med venlig hilsen

LMS og Royal Danish Brass

Royal Danish Brass med nypudsede instrumenter...

DOWNLOAD FRA WWW.LMS.DK

Musikeksempler til brug i undervisningen:

1. Just a closer walk with thee
2. Czardas

Instrumentquiz:

3. Piccolotrompet
4. Trompet
5. Basun
6. Waldhorn
7. Tuba
8. Tutti (alle instrumenterne på én gang)

Hej, med jer - vi hedder Royal Danish Brass!

Alle vi musikere i ROYAL DANISH BRASS elsker at cykle, så hver sommer tager vi på en cykel-turné, hvor vi cykler fra by til by og spiller koncerter, hvor vi kommer frem.

Om ikke så længe kommer vi og spiller en koncert for jer. Til daglig spiller vi i nogle af de allerbedste orkestre herhjemme, nemlig DR SymfoniOrkestret, Det Kongelige Kapel og Den Kongelige Livgarde. Og nu kommer vi altså snart til jeres skole.

Vi glæder os rigtig meget til at spille en masse dejlig musik for jer og vise, hvordan alle vores forskellige blæseinstrumenter fungerer og lyder - både hver for sig, og når vi spiller sammen.

Indtil vi ses, har I her en lille videohilsen fra os:

Se videohilsen

[kortlink.dk/szks]

SANG:

ØVES INDEN
KONCERTERN

I EN KÆLDER SORT SOM KUL

Tekst: Vilhelm Høm/Musik: C. M. Bellmann

DIGITALT PUSLESPIL

1 BEGYND HER:

Klik på linket, og lav puslespillet online.

kortlink.dk/t3w2

Du kan få hjælp ved at kigge på billedet her:

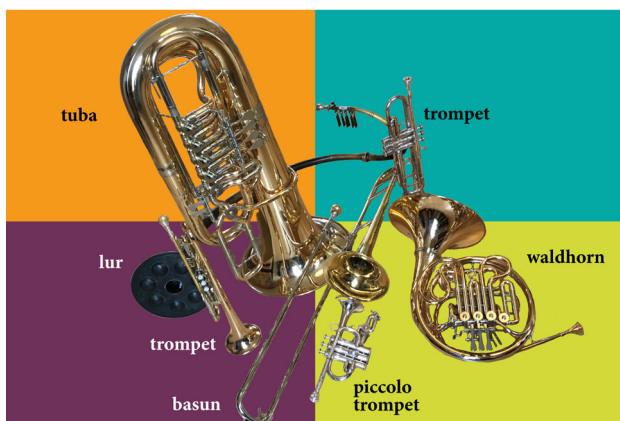

2 PRØV ET LIDT SVÆRERE PUSLESPIL:

Klik på linket, og lav puslespillet online.

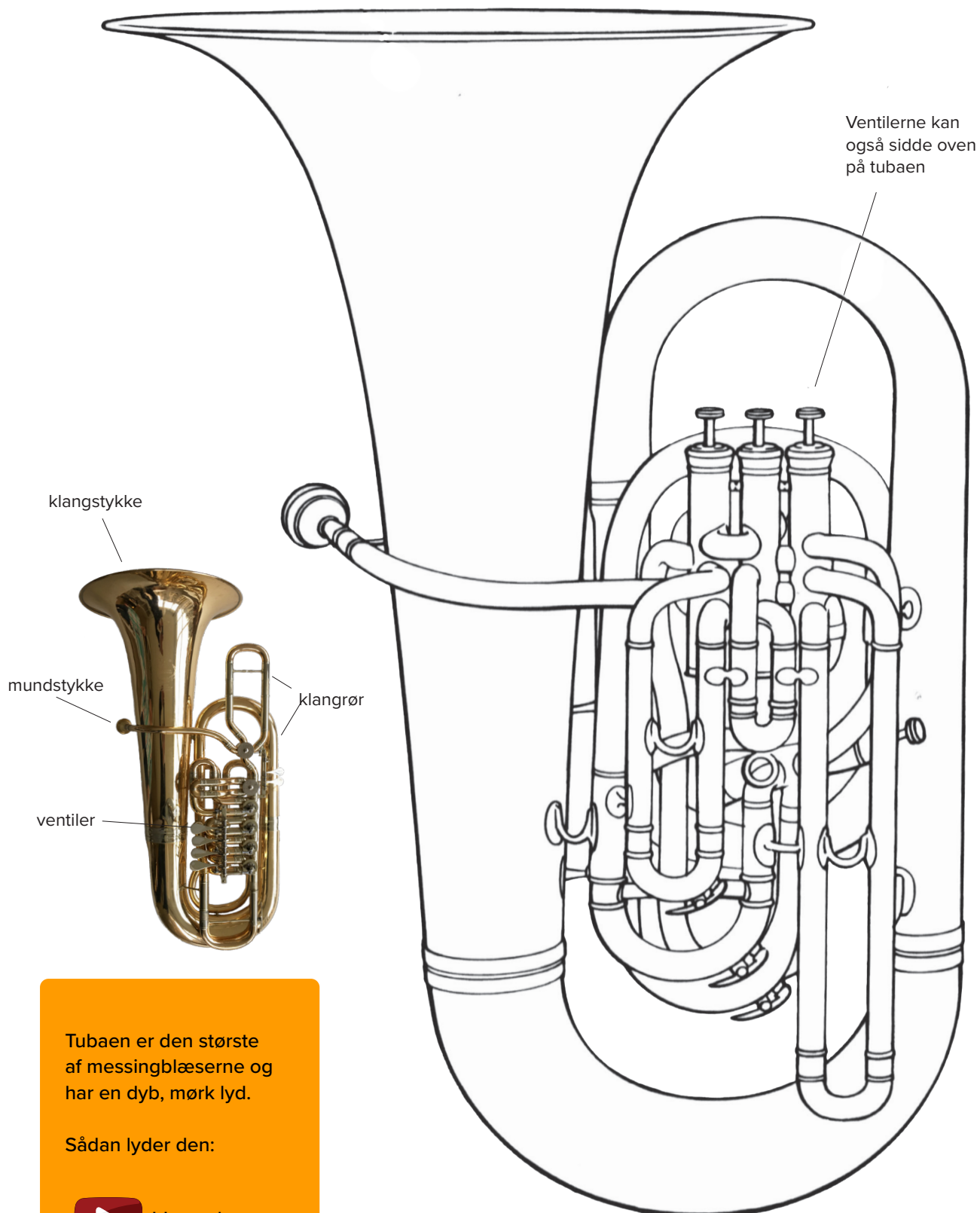
kortlink.dk/t3xs

Du kan få hjælp ved at kigge på billedet her:

INSTRUMENTPRÆSENTATION

TUBA

Tubaen er den største af messingblæserne og har en dyb, mørk lyd.

Sådan lyder den:

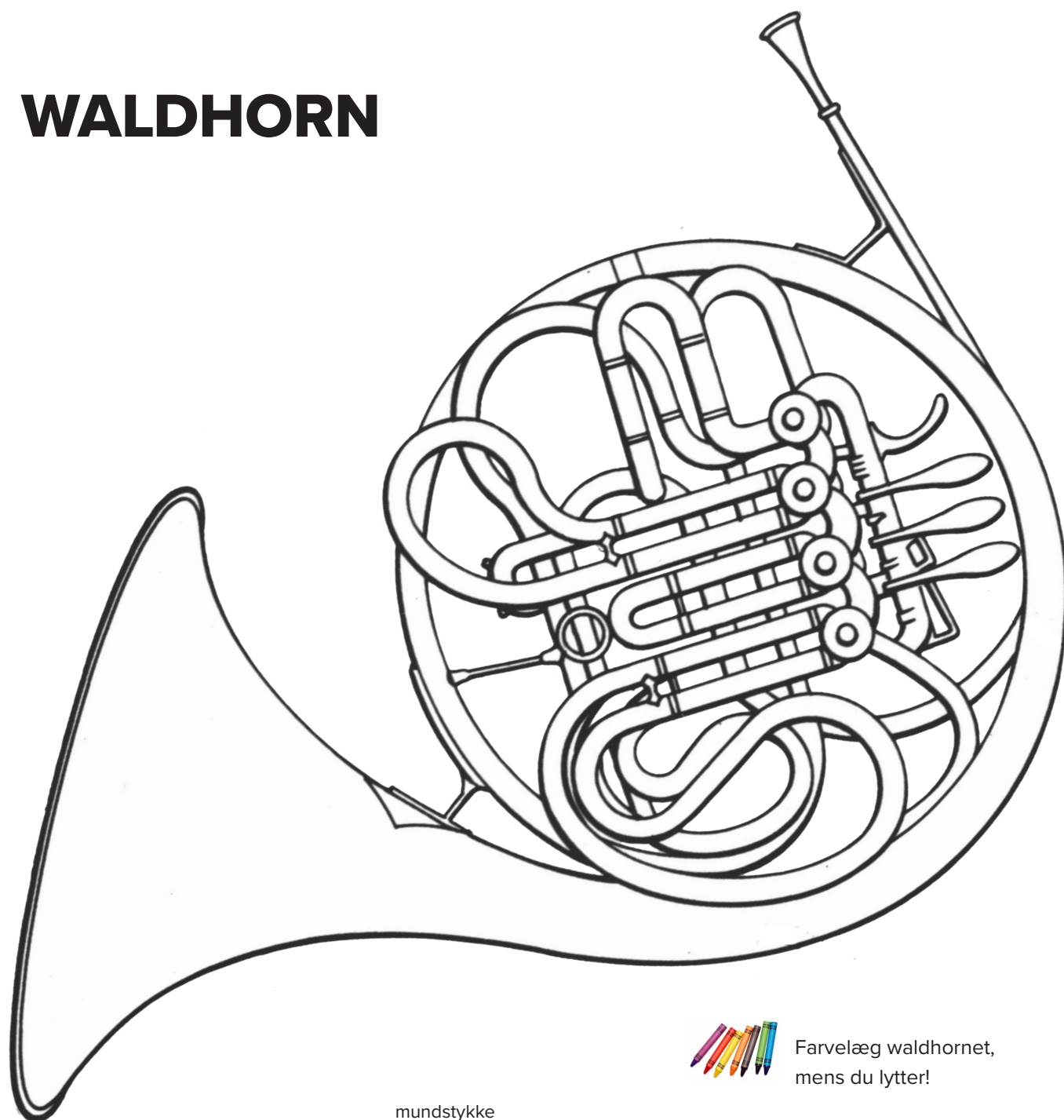

Hør tubaen

Farvelæg tubaen, mens du lytter!

WALDHORN

Farvelæg waldhornet, mens du lytter!

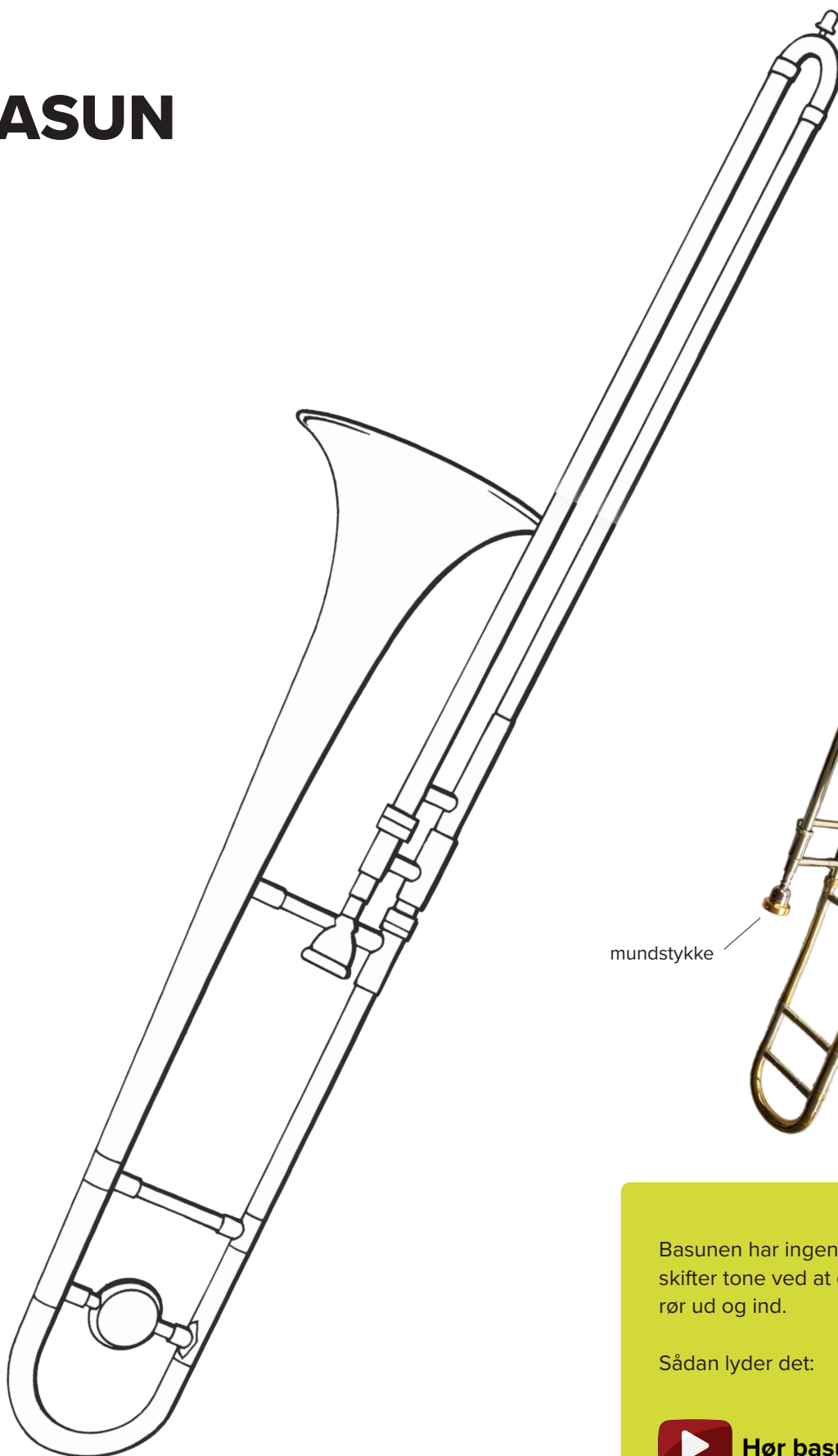
Waldhornet har en blød, fyldig tone, og lyden styres bl.a. med den ene hånd inde i klokken.

Sådan lyder det:

Hør waldhornet

BASUN

Basunen har ingen ventiler, men skifter tone ved at glide det lange rør ud og ind.

Sådan lyder det:

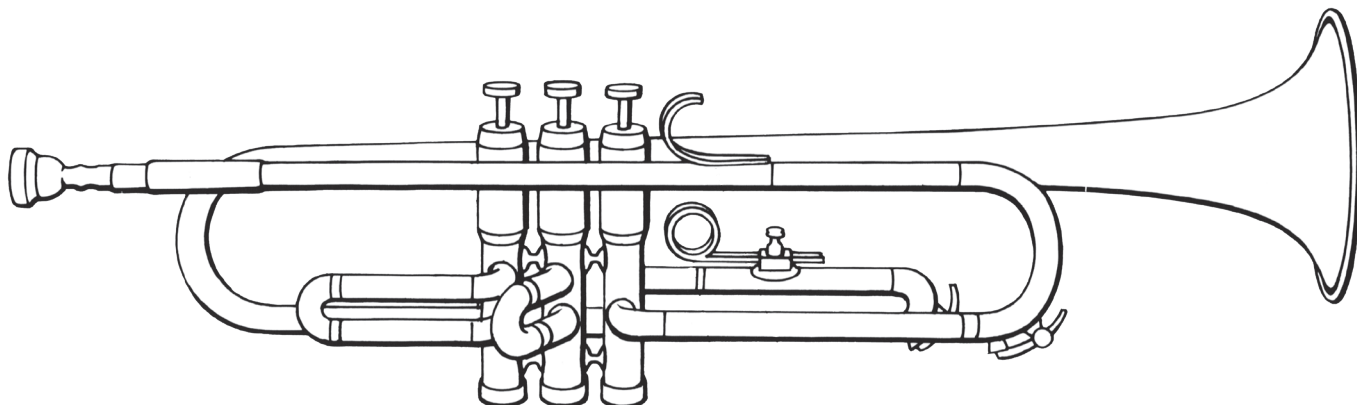

Hør basunen

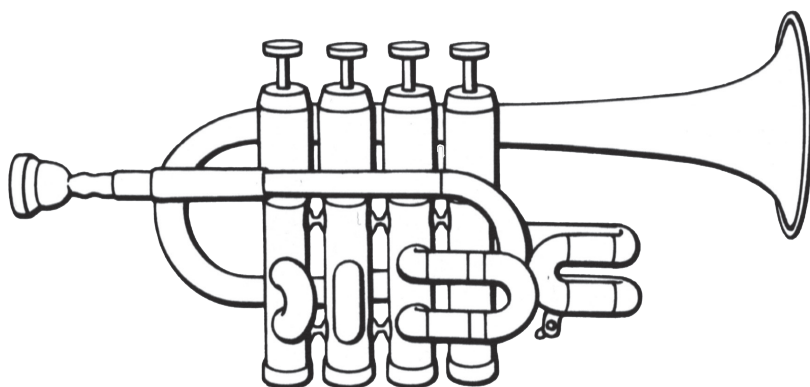

Farvelæg basunen, mens du lytter!

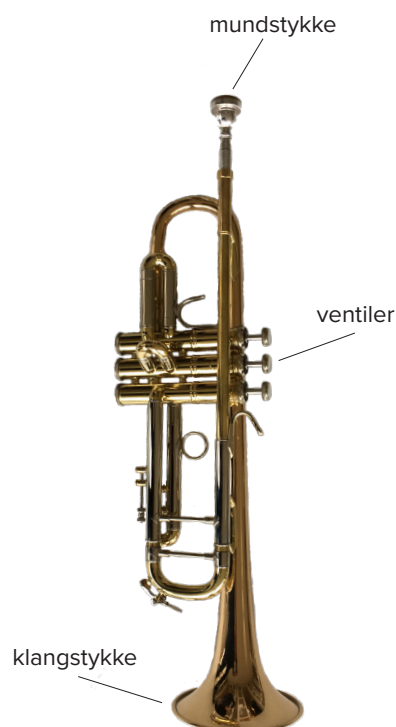
TROMPET

PICCOLOTROMPET (LILLE TROMPET)

Farvelæg trompeterne, mens du lytter!

Trompeter fås i flere størrelser - jo mindre den er, jo lysere og højere kan den spille.
Fordi den har en klar lys tone, spiller trompeten ofte melodien.
Sådan lyder de to forskellige trompeter:

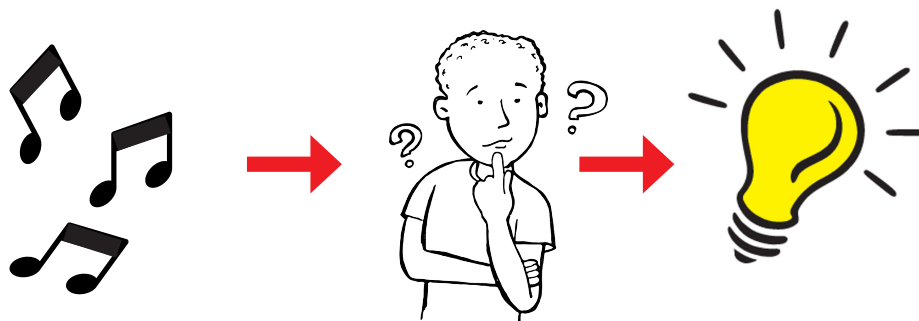

Hør trompeten

Hør piccolotrompeten

INSTRUMENTQUIZ

MATERIALE

- Spilleplade + 6 Lyd-brikker [s. 14-15]
(spilleplade og brikker kopieres, og brikkerne klippes ud)
- 6 lydeksempler (mp3)
- Instrumentpræsentationerne [s. 9-12]
- Instrumentquizen kan evt. gentages flere gange ved at bytte om på rækkefølgen af lydeksemplerne.

SÅDAN GØR I

1. Start med at (gen)se videohilsenen fra Royal Danish Brass, hvor de viser hvert instrument (undtagen piccolotrompet). [s. 8]
2. Kig derefter sammen på instrumentpræsentationerne, og hør video-lydeksemplerne til hvert instrument. Snak lidt om forskellen på instrumenterne, og hvordan størrelsen har betydning for lyden (jo større/længere rør, jo dybere klang).
3. Så er I klar til at lave instrumentquizen med spillepladen og lydbrikkerne. Brug mp3-lydeksemplerne, der kan hentes **her**
4. Gentag quizen et par gange, indtil forskellen mellem de enkelte instrumenter bliver nemmere at høre for eleverne.

LINKS TIL LYDEKSEMPLER

[Find lydeksemplerne til instrumentquizen her](#)

INSTRUMENT-QUIZ

ELEVARK

basun

piccolotrompet

trompet

tuba

waldhorn

**hele
gruppen**

INSTRUMENT-QUIZ

ELEVARK

Lyd 1

Lyd 2

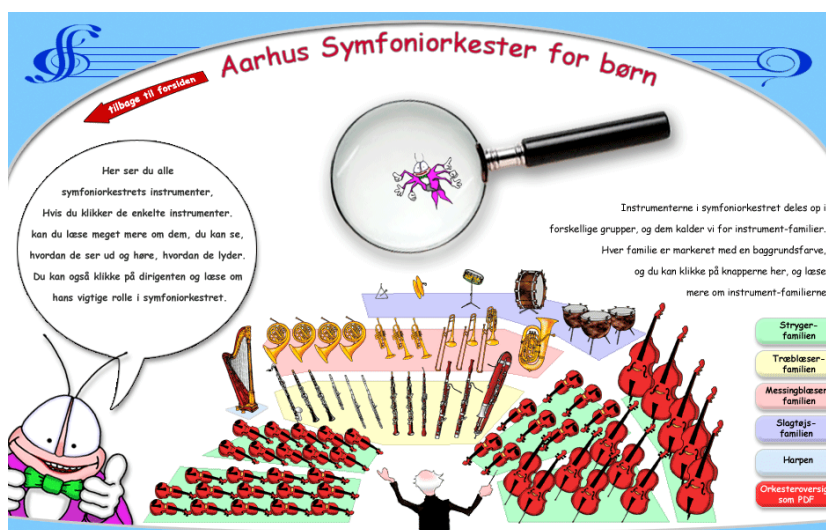
Lyd 3

Lyd 4

Lyd 5

Lyd 6

GÅ PÅ OPDAGELSE I INSTRUMENTERNE

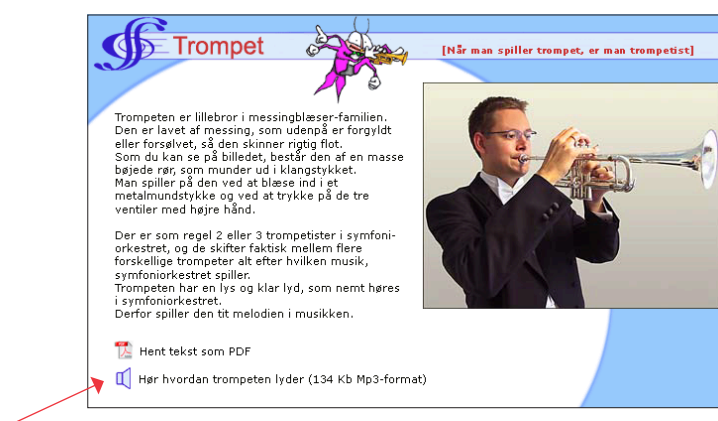

Aarhus Symfoniorkester har en sjov hjemmeside om alle de klassiske instrumenter

Der findes mange forskellige instrumenter i et symfoniorkester. Her kan du prøve at gå på opdagelse blandt dem:

Klik her: kortlink.dk/ncg3

Hvis du fx klikker på trompeten, kommer denne side frem:

Når du klikker her, kan du høre trompeten spille

Prøv også at klikke på de andre instrumenter.

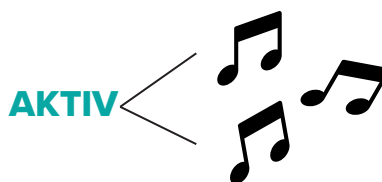
- Hvor mange instrumenter kan du huske?
- Fortæl din sidemakker, hvilke instrumenter du har prøvet. Har I prøvet de samme?

AKTIV LYTNING

PASSIV

AKTIV

Som udgangspunkt lytter vi til musik på to forskellige måder:

1. **'Passiv' lytning**, hvor musikken kører i baggrunden uden særlig opmærksomhed - som en slags lydtafet.
2. **Aktiv lytning**, hvor der lyttes mere opmærksomt efter, hvad der sker i musikken. Her er musikken helt i forgrunden.

Vi bruger alle begge lyttemetoder mange gange om dagen, både når vi hører andre mennesker tale og forklare, men især når vi lytter til musik.

Passiv lytning – musik som lydtafet – kræver ingen særlig indsats. Her fungerer musikken blot som baggrund og stemningsskaber, ofte som akkompagnement til andre aktiviteter (lektier, rengøring, osv.).

Aktiv lytning kræver mere opmærksomhed. Her lytter vi aktivt efter, hvad der sker i musikken i et forsøg på at afkode, fortolke og huske den. Det er mere anstrengende, og aktiv lytning skal derfor trænes. Den tid, musiklæreren kræver af klassen, at de skal lytte aktivt – dvs. tie stille og ikke foretage sig andet end at lytte – kan udvides ved ofte at øve sig sammen i at lytte aktivt. Hjælp eleverne ved at fortælle, hvor lang tid den aktive lytning vil tage, fx 2 minutter. Her er to øvelser i aktiv lytning:

ØVELSE 1. „JUST A CLOSER WALK WITH THEE“

Dette arrangement af en traditionel gospelmelodi giver mulighed for at lytte til basgang, hvilket ofte er ret overset, da melodien typisk tiltager sig den største opmærksomhed. I nummeret er tubaen bas-instrument, og den spiller en langsom og letgenkendelig vekselbas (skomagerbas) kombineret med lidt op- og nedgange.

Brug fysisk bevægelse til at anskueliggøre basgangen: Eleverne rejser sig, når tonen er lys og sætter sig, når den er mørk. Det går der selvfølgelig kludder i, når mønsteret fx brydes allerede ved 0:10. Vælg en bevægelse, fx ryste med hænderne eller vise den trinvis bevægelse, når der sker noget andet end 'op og ned' i musikken. Det sker igen ved 0:30 (spring op i oktav i stedet for ned).

Hvis øvelsen er for vanskelig, så vælg, at eleverne viser den rytme, tubaen spiller, fx med knytnæver frem i luften, når tonerne skifter. Eleverne kan også skifte vægten fra fod til fod.

Lyt til „Just a Closer Walk With Thee“ [her](#)

ØVELSE 2. „CZARDAS“

Igen er tubaen i centrum, da den har melodien i dette stykke festfyrværkeri-musik skrevet af Vittorio Monti omkring 1904. En Czardas er en traditionel ungarsk folkedans med sigøjnerpræg. Dansen er karakteriseret ved store temposkift, og det gør den meget velegnet til aktiv lytning.

- Musikken starter langsomt i A-stykket, nærmest søgende. Så kommer melodien lige så stille i gang, og man fornemmer en sørgelig stemning. Undervejs begynder tubaen at spille små variationer og humoristiske påfund. Dem kan eleverne helt sikkert høre.
- Og SÅ går tempoet pludselig op i B-stykket (1:55). Tubaen får lov til at brillere. De øvrige instrumenter spiller fx efterslag eller har en lille melodi over soloen (2:34).
- C-stykket (2:49) er flot og højtideligt – og langsomt og dybt! C-stykket kommer to gange. Anden gang mere stille end første gang. Snak evt. lidt om dynamik med børnene.
- Derefter en fejende flot slutning med accelerando (fra 4:10).

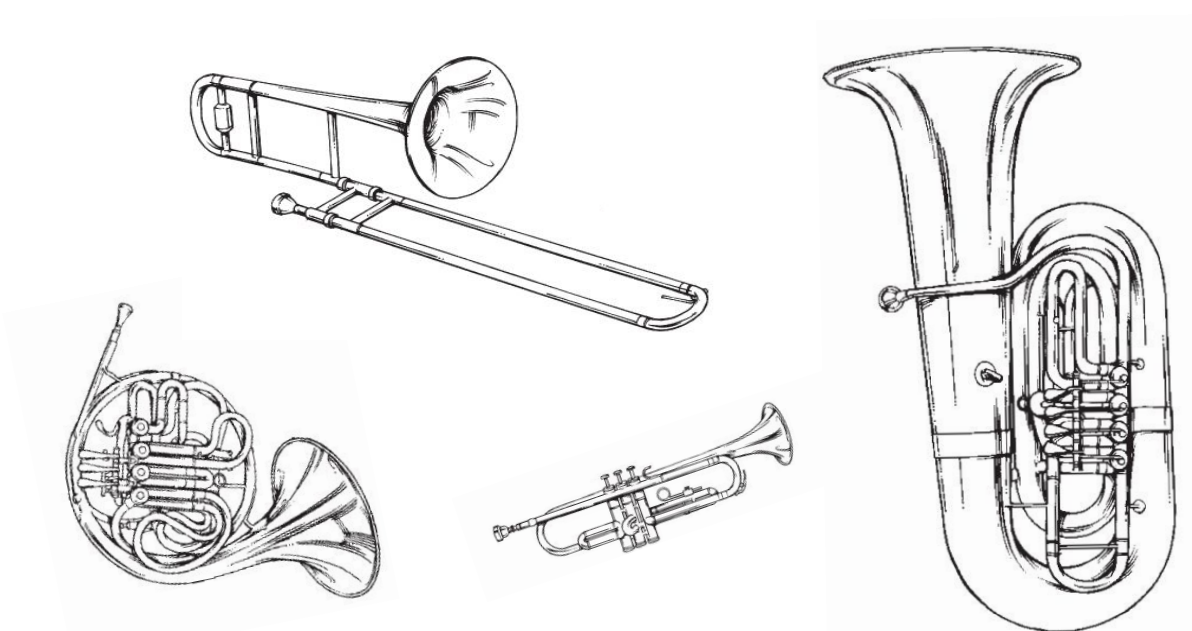
Lad eleverne bevæge sig til og 'dirigere' musikken.

Hurtigt tempo vises med små, vævre staccato-bevægelser. Er der et dyr, som kan visualisere musikken? Langsomt tempo tilsvarende store slowmotion-bevægelser. Et andet dyr?

Slut med en fællesdans til slutningen.

Lyt til „Czardas“ [her](#)

PRAKTISK INFO OM KONCERTEN

TIL KONTAKTLÆREREN

KONCERTEN

Den særdeles erfarne messingblæserkvintet Royal Danish Brass har specialiseret sig i musik fra Christian IVs hof og tager eleverne med på en spændende musikalsk tur tilbage i tiden, hvor iørefaldende musikstykker krydres med tilhørende gode historier. Turen byder både på 3000 år gamle bronzealderlurer og vor tids moderne blæserinstrumenter. De 5 musikere, alle med rødder i Det Kgl. Kapel, vil undervejs demonstrere, hvordan instrumenterne virker, og et par børn får chancen for at afprøve deres evner som messingblæser. Alle elever vil desuden synge med på en sang, akkompagneret af blæsergruppen.

MUSIKERNE ER

Christian Bay, tuba
Henning Hansen, horn og lur
Jonas Wiik, trompet og piccolotrompet
Keld Jørgensen, basun, lur og haveslange
Lázló Molnár, trompet og cornet

UNDERVISNINGSMATERIALE

Materialet er til **musik** og sætter fokus på de forskellige messingblæser-instrumenter, eleverne vil møde til koncerten med Royal Danish Brass. Gennem instrumentpræsentationer, en lydquiz, et online-puslespil og en fælles øvelse i aktiv lytning udforskes den særlige klang, der opstår, når læber, luft og messingrør mødes hos 5 af Danmarks bedste blæsere.

MUSIKEKSEMPLER TIL FORBEREDELSEN

Find musikeksempler på www.lms.dk

Kontaktlæreren bedes videreformidle materialet til de involverede musiklærere.

Eventuelle spørgsmål besvares gerne ved henvendelse til LMS på 8619 4570.

Vi ønsker rigtig god fornøjelse med koncerten.

Med venlig hilsen

LMS og Royal Danish Brass

Royal Danish Brass med nypudsede instrumenter...

Foto: LMS

EN GOD KONCERT

Eleverne får den bedste koncertoplevelse, hvis de er forberedt og sidder klar, når koncerten starter. Snak også med dem om, hvad det vil sige at være til koncert.

Som lærer bidrager man bedst ved ikke at tysse, men i stedet sætte sig blandt eleverne og dele oplevelsen med dem.

HENT FRA WWW.LMS.DK

Undervisningsmaterialet downloades som pdf-fil fra LMS' hjemmeside www.lms.dk

Her finder du også musikeksempler til brug i undervisningen.

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Målgruppe:	Indskoling
Antal elever:	120
Opstillingstid:	20 minutter
Nedtagningstid:	10 minutter
Hjælpere:	Ikke nødvendigt
Lokale:	Helst ikke gennemgangslokale
Scene:	Fem alm. stole uden armlæn. Opstilling på gulvet, 4 x 3 m.
Mørklægning:	Nej tak
Publikum:	Publikum placeres på madrasser i en halvcirkel foran scenen, evt. med stole/bænke i de bagerste rækker.
Strøm:	Gruppen spiller 100% akustisk
Omklædningsrum:	Ja tak
Forplejning:	Vand, kaffe og te. Gerne lidt frugt/brød
Ved ankomst:	Orkestret henvender sig på kontoret for at blive vist til rette, hvis ikke andet er aftalt
Kontakt til orkester:	Skolens kontaktlærer bedes tage kontakt med orkestret i god tid inden koncerten for at sikre, at alle aftaler er på plads. Informér fx om særlige parkerings- og tilkørselsforhold eller andre særlige forhold ved afvikling af koncerten

KONTAKTPERSON

Keld Jørgensen

Mobil: 2081 3462

E-mail: trombone@sport.dk

HUSK AT EVALUERE

Skolernes evaluering af koncerterne og undervisningsmaterialet er vigtig for LMS' videreudvikling af skolekoncertordningen, så derfor opfordrer vi jer til at evaluere efter hver koncert. Det foregår elektronisk via nettet og tager kun få minutter. Evalueringsskemaet findes i skolens koncertplan på www.lms.dk. Brug skolens login for at komme til koncertplanen. Bemærk, at evalueringsskemaet kun kan udfyldes én gang pr. koncert.

I koncertplanen vil I også kunne se musikernes evalueringer af mødet med jeres elever, ligesom musikerne vil kunne se jeres.

KONCERT

ROYAL DANISH BRASS

KLASSER

STED

TIDSPUNKT

www.royaldanishbrass.dk